Категорія справи № **485/2099/24: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **23.12.2025.** Зареєстровано: **24.12.2025.** Забезпечено надання загального доступу: **25.12.2025.**

Номер судового провадження: **1-кп/485/56/25**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **12022211100000108**

В И Р О К

іменем України

23 грудня 2025 року м. Снігурівка

справа № 485/2099/24

провадження №1-кп/485/56/25

Снігурівський районний суд Миколаївської області у складі колегії суддів:

головуючої судді ОСОБА_1 ,

суддів: ОСОБА_2 , ОСОБА_3 ,

за участю секретаря судового засідання ОСОБА_4 ,

розглянув у місті Снігурівка у відкритому судовому засіданні кримінальне провадження, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР) за № 12022211100000108 за обвинуваченням

ОСОБА_5 , який народився ІНФОРМАЦІЯ_1 в с.Ікі-Бурул Республіці Калмикія Російської Федерації, громадянина Російської Федерації, зареєстрованого та проживаючого за адресою: АДРЕСА_1 (територія в/ч НОМЕР_1), військовослужбовця ІНФОРМАЦІЯ_2 ,

у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст.438, ч.2 ст.438 Кримінального кодексу України (далі КК України),

ОСОБА_6 , який народився ІНФОРМАЦІЯ_3 в м. Новоросійськ Краснодарського краю Російської Федерації, громадянина Російської Федерації, зареєстрованого та проживаючого за адресою: АДРЕСА_ (територія в/ч НОМЕР_1), військовослужбовця ІНФОРМАЦІЯ_2 ,

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.438 КК України,

учасники судового провадження:

сторона обвинувачення - прокурор ОСОБА_7 ,

потерпілі ОСОБА_8 , ОСОБА_9 ,

захисники: захисник ОСОБА_5 ОСОБА_10 , захисник ОСОБА_6 - ОСОБА_11 ,

обвинувачені ОСОБА_5 , ОСОБА_6 (inabsentia),

установив:

Формулювання обвинувачення, визнаного судом доведеним

З лютого 2014 року до теперішнього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, внаслідок якого зазнала окупації частина території нашо держави.

У період з кінця лютого 2022 року до 19 листопада 2022 року на території Баштанського району Миколаївської області відбувалася оборона та збройне протистояння військових підрозділів України проти збройних формувань РФ.

З боку ЗС РФ у вказаному збройному протистоянні приймав участь 108 десантно-штурмовий полк НОМЕР_2 десантно-штурмової дивізії ЗС РФ, у складі якої проходили службу військовослужбовці ЗС РФ ОСОБА_5 та ОСОБА_6

19 березня 2022 року військовослужбовці ЗС РФ, у тому числі 108 десантно-штурмовий полк 7 десантно-штурмової дивізії ЗС РФ, зайняли АДРЕСА_2 , з якого 20 березня 2022 року відступили внаслідок наступальних дій Збройних Сил України. При цьому вказані військовослужбовці ЗС РФ, відступаючи, покинули на території с. Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області військову техніку та зброю. Цього ж дня, близько опівночі, військовослужбовці ЗС РФ знову зайняли вищезазначене село, яке у подальшому окупували.

Щодо ОСОБА_5 .

Так, ОСОБА_5 будучи військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 , усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, 21.03.2022 період з 09:00 до 16:00, перебуваючи на в`їзді з села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони автодороги сполученням Миколаїв Снігурівка, в порушення вимог ст. 27, 32 Конвенції, діючи умисно, усвідомлюючи, що ОСОБА_12 є цивільною особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, групою осіб разом із військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 ОСОБА_6 , використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, шляхом здійснення погроз вбивством та демонстрацією автоматичної зброї, які потерпілий сприймав як реальну загрозу своєму життю, заборонив ОСОБА_12 залишати місце розташування окупаційних військ.

Після цього, будучи незгодним з думкою ОСОБА_12 , який був цивільною особою, що не приймала участі у збройному конфлікті, щодо дій військовослужбовців РФ, у якого була відсутня будь-яка зброя, знарядд чи засоби для спротиву, з метою реалізації свого злочинного умислу направленого на жорстоке, образливе та принижуюче ставлення до громадян України з числа цивільного населення, яке не підтримувало проведення так званої спеціальної військової операції, а також було проти окупації населеного пункту, діючи в порушення ст. 27, 32 Конвенції, здійснив незаконне позбавлення волі ОСОБА_12 , а саме шляхом фізичного примусу, погрожуючи застосуванням зброї, одягнув на руки потерпілого пластикові хомути, які обмежили можливість останнього рухати руками, та проти волі потерпілого незаконно утримували у вказаному місці в період з 09:00 до 16:00 (точний час початку та закінчення моменту утримання не встановлено).

В цей проміжок часу ОСОБА_5 , продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, знаходячись у тому ж місці, зазіхаючи на людську гідність, погрожуючи невстановленим досудовим розслідуванням автоматом змусив ОСОБА_12 стати на коліна, тим самим здійснив образливе та принижуюче поводження з громадянином України, який є цивільною особою та не приймав участі у збройному конфлікті.

У подальшому ОСОБА_5 , знаходячись на території в`їзду до села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони зрошувального каналу, діючи умисно разом з ОСОБА_6 , всупереч вищ зазначених норм міжнародного гуманітарного права, наніс невстановлену слідством кількість ударів кулаками обох рук та ногами по обличчю, тілу та один удар прикладом автомата по тілу ОСОБА_12 , тим самим спричинивши останньому тілесні ушкодження та фізичний біль.

Безпосередньо після цього ОСОБА_5 за співучасті з ОСОБА_6 , який взяв плоскогубці та напильник у військовослужбовця РФ, який перебував на танку в місці здійснення останніми своїх злочинних дій, нані тілесні ушкодження ОСОБА_12 у вигляді стискання нігтьових фаланг кистей рук плоскогубцями в якості помсти за надання відомостей Збройним Силам України про пересування військ ЗС РФ, чим спричини потерпілому сильний фізичний біль.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, діючи в співучасті з ОСОБА_6 та всупереч вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, ОСОБА_5 почав утримувати голову потерпілого ОСОБА_12 в вертикальному положенні, не даючи останньому підвестися з колін, та стискав своїми руками щелепи потерпілого, в той час як ОСОБА_6 вставляв до рота ОСОБА_12 напильник та здійснював ковзаючі рухи даним предметом по зубах потерпілого, унаслідок чого потерпілому спричинено значних фізичних страждань.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, направленого на жорстоке, образливе та принижуюче поводження з цивільним населенням, ОСОБА_5 , діючи спільно з іншими невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, знаходячись у невстановленому місці продовжив здійснювати незаконне позбавлення волі ОСОБА_12 та 21 березня 2022 року у невстановлений час, але не пізніше 16:00, шляхом фізичного примусу, погрожуючи застосуванням зброї, одягнули пов`язку на очі потерпілому ОСОБА_12 та повезли його на корпусі бойової броньованої машини у напрямку м. Миколаїв, після чого утримували у невстановленому слідством місці біля гідротехнічної споруди-зрошувального каналу.

Під час транспортування у ОСОБА_5 виник умисел на вбивство ОСОБА_12 .

Того ж дня, а саме 21 березня 2022 року, в період часу з 09:00 до 16:00 (точного часу не встановлено), ОСОБА_5 , реалізуючи свій злочинний умисел, який не був доведений до відома ОСОБА_6 , направлений на вбивство цивільної особи ОСОБА_12 , з мотивів його непідтримки дій військовослужбовців ЗС РФ та наданні інформації Збройним Силам України про пересування військ, перебуваючи в невстановленому місці поблизу гідротехнічної споруди зрошувального каналу з координатами 47°05?711??Пн та 32°55?3968??Сх (більш точного місця не встановлено), надав вказівку невстановленим військовослужбовцям РФ зняти ОСОБА_12 з транспортного засобу.

У подальшому, перебуваючи поблизу зрошувального каналу, ОСОБА_5 , реалізуючи свій злочинний умисел, направлений жорстоке поводження з цивільним населенням, в невстановлений час, але не раніше 16:0 21 березня 2022 року вчинив умисне вбивство потерпілого ОСОБА_12 шляхом здійснення пострілу в голову з невстановленої слідством зброї калібру 9 мм.

Кримінально-правова кваліфікація дій обвинуваченого ОСОБА_5 , відповідно до зміненого обвинувачення, ч.2 ст.438 КК України, а саме жорстоке поводження з цивільним населенням, поєднане з умисним вбивством, вчинене групою осіб.

Крім того, ОСОБА_5 , будучи військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 , усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, 21 березня 2022 року в період з 09:00 до 16:00, перебуваючи на в`їзді з села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони автодороги сполученням Миколаїв Снігурівка, в порушення вимог ст.27, 32 Конвенції, діючи умисно, усвідомлюючи, що ОСОБА_13 є цивільною особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, групою осіб разом із військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 ОСОБА_6 , використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, шляхом використання погроз вбивством та демонстрацією автоматичної зброї, які потерпілий сприймав як реальну загрозу своєму життю, заборонив ОСОБА_13 залишати місце розташування окупаційних військ.

Після цього, будучи незгодним з думкою ОСОБА_13 , який є цивільною особою, що не приймала участі у збройному конфлікті, щодо дій військовослужбовців РФ та у якого була відсутня будь-яка зброя, знаряддя чи засоби для спротиву, з метою реалізації свого злочинного умислу направленого на жорстоке, образливе та принижуюче ставлення до громадян України з числа цивільного населення, діючи в порушення ст. 27, 32 Конвенції здійснив незаконне позбавлення волі ОСОБА_13 , а саме шляхом фізичного примусу, погрожуючи застосуванням зброї, одягнув на руки потерпілого пластикові хомути, які обмежили можливість останнього рухати руками та проти волі потерпілого незаконно утримували у вказаному місці в період з 09:00 до 16:00 (точний час початку та закінчення моменту утримання не встановлено) 21 березня 2022 року.

У цей проміжок часу ОСОБА_5 , знаходячись у тому ж місці, зазіхаючи на людську гідність, погрожуючи невстановленим досудовим розслідуванням автоматом, змусив ОСОБА_13 стати на коліна, тим самим здійснив образливе та принижуюче поводження з громадянином України, який є цивільною особою та не приймав участі у збройному конфлікті.

У подальшому, ОСОБА_5 , знаходячись на території в`їзду до села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони зрошувального каналу, діючи спільно з ОСОБА_6 умисно нані невстановлену кількість ударів кулаками обох рук та ногами по обличчю та тілу ОСОБА_13 , тим самим спричинивши останньому тілесні ушкодження та фізичний біль.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, направленого на жорстоке, образливе та принижуюче поводження з цивільним населенням, ОСОБА_5 , знаходячись у невстановленому місці, спільно з іншими невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, продовжив здійснювати незаконне позбавлення волі ОСОБА_13 , та 21 березня 2022 року в невстановлений час, але не пізніше 16:00, шляхом фізичного примусу погрожуючи застосуванням зброї, одягнули пов`язку на очі потерпілому ОСОБА_13 та повезли його на корпусі бойової броньованої машини у напрямку м. Миколаїв, після чого передали іншим військовослужбовцям окупаційних військ у невстановленому місці поблизу гідротехнічної споруди зрошувального каналу з координатами 47°05?711??Пн та 32°55?3968??Сх (більш точного не встановлено) для подальшого перевезення до місць несвободи, створених окупаційними військами, тим самим незаконно позбавили його волі та спричинили фізичні та моральні страждання.

Кримінально-правова кваліфікація дій обвинуваченого ОСОБА_5 , відповідно до зміненого обвинувачення ч.1 ст.438 КК України, а саме жорстоке поводження з цивільним населенням, вчинене групою осіб.

Щодо ОСОБА_6

ОСОБА_6 , будучи військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 , усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, 21 березня 2022 року в період з 09:00 до 16:00, перебуваючи на в`їзді з села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони автодороги сполученням Миколаїв Снігурівка, в порушення вимог ст. 27, 32 Конвенції, діючи умисно, усвідомлюючи, що ОСОБА_12 є цивільною особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, групою осіб разом із військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 ОСОБА_5 , використовуючи обставини та умови збройного конфлікту, шляхом здійснення погроз вбивством та демонстрацією автоматичної зброї, які потерпілий сприймав як реальну загрозу своєму життю, заборонив ОСОБА_12 залишати місце розташування окупаційних військ.

Після цього, будучи незгодним з думкою ОСОБА_12 , який був цивільною особою, що не приймала участі у збройному конфлікті, щодо дій військовослужбовців РФ, у якого була відсутня будь-яка зброя, знаряддя чи засоби для спротиву, з метою реалізації свого злочинного умислу направленого на жорстоке, образливе та принижуюче ставлення до громадян України з числа цивільного населення, діючи в порушення ст.27, 32 Конвенції, ОСОБА_5 здійснив незаконне позбавлення волі ОСОБА_12 , а саме шляхом фізичного примусу, погрожуючи застосуванням зброї, одягнув на руки потерпілого пластикові хомути, які обмежили можливість останнього рухати руками, та проти волі потерпілого незаконно утримували у вказаному місці в період з 09:00 до 16:00 (точний час початку та закінчення моменту утримання не встановлено).

У цей проміжок часу ОСОБА_5 , погрожуючи автоматом, змусив ОСОБА_12 стати на коліна.

У подальшому ОСОБА_6 , знаходячись на території в`їзду до села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони зрошувального каналу, діючи разом з ОСОБА_5 умисно, всупереч вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, наніс невстановлену кількість ударів кулаками обох рук та ногами по обличчю, тілу та один удар прикладом автомата по тілу ОСОБА_12 , тим самим спричинивши останньому тілесні ушкодження та фізичний біль.

Безпосередньо після цього, ОСОБА_5 , за співучасті з ОСОБА_6 , який взяв плоскогубці та напильник у військовослужбовця РФ, що перебував на танку в місці здійснення останніми своїх злочинних дій, нанів тілесні ушкодження ОСОБА_12 у вигляді стискання нігтьових фаланг кистей рук плоскогубцями в якості помсти за надання відомостей Збройним Силам України про пересування військ ЗС РФ, чим спричини потерпілому сильний фізичний біль.

Продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, ОСОБА_6 , діючи в співучасті з ОСОБА_5 та всупереч вищезазначених норм міжнародного гуманітарного права, вставляв до рота ОСОБА_12 напильник та здійснював ковзаючі рухи даним предметом по зубах потерпілого, у той час як ОСОБА_5 утримував голову ОСОБА_12 в вертикальному положенні, не даючи останньому підвестися з колін, та стискав своїми руками щелепи потерпілого, унаслідок чого потерпілому спричинено значних фізичних страждань.

Крім того, ОСОБА_6 , будучи військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 , усвідомлюючи існування міжнародного збройного конфлікту, 21 березня 2022 року період з 09:00 до 16:00, перебуваючи на в`їзді з села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони автодороги сполученням Миколаїв Снігурівка, у порушення вимог ст. 27, 32 Конвенції, діючи умисно, усвідомлюючи, що ОСОБА_13 є цивільною особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, групою осіб разом із військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 ОСОБА_5 , використовуючи обставини та умови збройного конфлікту шляхом використання погроз вбивством та демонстрацією автоматичної зброї, які потерпілий сприймав як реальну загрозу своєму життю, заборонив ОСОБА_13 залишати місце розташування окупаційних військ.

Після цього, будучи незгодним з думкою ОСОБА_13 , який є цивільною особою, що не приймала участі у збройному конфлікті, щодо дій військовослужбовців РФ та у якого була відсутня будь-яка зброя, знаряддя чи засоби для спротиву, з метою реалізації свого злочинного умислу направленого на жорстоке, образливе та принижуюче ставлення до громадян України з числа цивільного населення, діючи в порушення ст.27, 32 Конвенції, ОСОБА_5 здійснив незаконне позбавлення волі ОСОБА_13 , а саме шляхом фізичного примусу, погрожуючи застосуванням зброї, одягнув на руки потерпілого пластикові хомути, які обмежили можливість останнього рухати руками та проти волі потерпілого незаконно утримували у вказаному місці в період з 09:00 до 16:00 (точний час початку та закінчення моменту утримання не встановлено) 21 березня 2022 року.

У цей проміжок часу ОСОБА_5 , погрожуючи автоматом, змусив ОСОБА_13 стати на коліна.

У подальшому, ОСОБА_6 , знаходячись на території в`їзду до села Новопетрівка Баштанського району Миколаївської області зі сторони зрошувального каналу, діючи спільно з ОСОБА_5 умисно нані невстановлену кількість ударів кулаками обох рук та ногами по обличчю та тілу ОСОБА_13 , тим самим спричинивши останньому тілесні ушкодження та фізичний біль.

Кримінально-правова кваліфікація дій обвинуваченого ОСОБА_6 , відповідно до зміненого обвинувачення ч.1 ст.438 КК України, а саме жорстоке поводження з цивільним населенням, вчинене групою осіб.

Судовий розгляд кримінального провадження за відсутності обвинувачених (inabsentia)

З урахуванням тієї обставини, що судовий розгляд здійснювався за відсутності обвинувачених, дотриманню процедур, встановлених процесуальним законом для такого розгляду, та власне прав обвинувачених, що гарантуються Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод, суд має мотивувати окремо.

Судом до завершення проведення підготовчих дій проведено три судових засідання: 23 грудня 2024 року, 14 січня 2025 року та 27 січня 2025 року.

За цей час обвинувачені були повідомлені про судовий розгляд кримінального провадження щодо них та мали можливість, зокрема, скористатись своїм правом на вільний вибір захисника, чого ними зроблено не було.

Зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (inabsentia) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у ст. 7 КПК України, урахуванням особливостей, встановлених законом та нормами міжнародного права.

Так, за змістом абз. 1 ч. 3 ст. 323 КПК України передбачено, що судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочинів, зазначених у частині другій статті 297-1 цього Кодексу, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (inabsentia), який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності (спеціальне судове провадження) та/або оголошений в міжнародний розшук.

У свою чергу, за змістом ч. 2 ст. 297-1 КПК України вбачається, що серед переліку певних злочинів є й посилання на ст.438 КК України, за якою висунуто обвинувачення ОСОБА_5 , ОСОБА_6 .

Відповідно до ч.1, 2 ст. 135 КПК України особа викликається до суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв`язком; здійснення виклику по телефону або телеграмою. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка для передачі їй вручається під розписку дорослому члену сім`ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи.

За змістом ч. 8 ст. 135 КПК України передбачено, що повістка про виклик особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, що така особа виїхала та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної ВР України державою-агресором, у випадку обгрунтованої неможливості вручення їй такої повістки згідно з частинами першою,другою,четвертою сьомою цієї статті публікується в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Особа, зазначена в абзаці першому цієї частини, вважається такою, яка належним чином повідомлена про виклик, з моменту опублікування повістки про її виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті ІНФОРМАЦІЯ_4 .

У випадку наявності в особи, зазначеної в абзаці першому цієї частини, захисника (захисників) копія повістки про її виклик надсилається захиснику (захисникам).

Вказані положення процесуального Закону судом були дотримані.

Так, під час проведення підготовчих дій судом були опубліковані повістки у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, а саме у газеті «Урядовий кур`єр» №256 (7916) від 19 грудня 2024 року /т.1 а.п.132/.

Крім того, від початку здійснення підготовчих дій суд надсилав для опублікування повістки на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора /т.1 а.п.133,160,173/.

Повідомлення про виклик до суду були тричі опубліковані на офіційному веб-сайті Снігурівського районного суду Миколаївської області.

ІНФОРМАЦІЯ_5 своєю ухвалою від 27 січня 2025 року постановив здійснювати спеціальне судове провадження.

Про судові засідання обвинувачені повідомлялися через офіційний веб-сайт суду, засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, а також офіційний веб-сайт ІНФОРМАЦІЯ_4 .

З огляду на наявні матеріали провадження, суд не вбачає будь-яких інших можливостей, які могли б бути використані для повідомлення обвинувачених, водночас є мотивовані підстави стверджувати, щ обвинувачені були обізнані щодо судового провадження.

Відповідно до ч. 5 ст. 374 КПК України у разі ухвалення вироку за наслідками кримінального провадження, у якому здійснювалося спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадженн (inabsentia), суд окремо обґрунтовує, чи були здійснені стороною обвинувачення всі можливі передбачені законом заходи щодо дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого на захист та доступ д правосуддя з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження.

Відповідно до п.8 ч.2 ст.52 КПК України обов`язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальн судове провадження з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Згідно доручення ІНФОРМАЦІЯ_6 від 23 травня 2024 року захисником ОСОБА_5 було призначено адвоката ОСОБА_14 (свідоцтво про право зайняття адвокатською діяльністю №1249 від 29 грудня 1998 року).

Згідно доручення ІНФОРМАЦІЯ_6 від 11 листопада 2024 року захисником ОСОБА_5 було призначено адвоката ОСОБА_10 (свідоцтво про право зайняття адвокатською діяльністю №001895 від 13 серпня 202 року).

Згідно доручення ІНФОРМАЦІЯ_6 від 23 травня 2024 року захисником ОСОБА_6 було призначено адвоката ОСОБА_14 (свідоцтво про право зайняття адвокатською діяльністю №1249 від 29 грудня 1998 року).

Згідно доручення ІНФОРМАЦІЯ_6 від 11 листопада 2024 року захисником ОСОБА_6 було призначено адвоката ОСОБА_11 (свідоцтво про право зайняття адвокатською діяльністю №311 від 21 листопада 200 року).

Суд встановив, що 10 вересня 2024 року слідчий суддя Печерського районного суду м.Києва постановив ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування щодо ОСОБА_5 у кримінальном провадженні №12022211100000108.

10 вересня 2024 року слідчий суддя Печерського районного суду м.Києва постановив ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування щодо ОСОБА_6 у кримінальному провадженн №12022211100000108.

Крім того, як зазначалось вище, ІНФОРМАЦІЯ_5 своєю ухвалою від 27 січня 2025 року постановив здійснювати спеціальне судове провадження.

Враховуючи вищезазначене, а також з урахуванням положень п. 8 ч. 2 ст. 52 КПК України, участь захисника у цьому кримінальному провадженні є обов`язковою.

На виконання вимог ч. 2 ст. 297-5 КПК України копії процесуальних документів направлялись захисникам, які крім того були обізнані з матеріалами кримінального провадження. Будь-які клопотання ві підозрюваного на стадії досудового розслідування та обвинувачених на стадії судового розгляду на адресу суду не надходили.

Враховуючи наведене та з урахуванням здійснення у даному кримінальному провадженні спеціального досудового розслідування і спеціального судового провадження, суд вважає, що стороною обвинуваченн було дотримано всіх можливих передбачених КПК заходів та способів повідомлення ОСОБА_5 , ОСОБА_6 , щоб забезпечити останнім можливість безпосередньо та через призначених захисників реалізовуват права підозрюваних на стадії досудового розслідування та обвинувачених на захист та доступ до правосуддя.

Захисники обвинувачених, які були забезпечені державою не заперечували щодо розгляду даного кримінального провадження в порядку спеціального судового провадження та здійснювали активні дії, спрямован на захист ОСОБА_5 , ОСОБА_6 : приймали участь у дослідженні доказів, виступали у дебатах.

Зважаючи на специфіку спеціального судового провадження (ч. 3 ст. 323 КПК України) суд, зберігаючи неупередженість та безсторонність, надає особливого значення охороні прав та законних інтересі обвинуваченого, як учасника кримінального провадження, яке відбувається за його відсутності, забезпеченню повного та неупередженого судового розгляду з тим, щоб до обвинуваченого була застосована належн правова процедура в контексті приписів ст. 2 КПК України з дотриманням всіх загальних засад кримінального провадження з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Щодо процедурних питань (склад суду, яким проводився судовий розгляд).

Відповідно до ч. 1 ст. 31 КПК України передбачено, що кримінальне провадження в суді першої інстанції здійснюється суддею одноособово.

У свою чергу, відповідно до ч. 3 ст. 31 КПК України, кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, здійснюється колегіально судом у складі трьох суддів, а за клопотанням обвинуваченого - судом присяжних у складі двох суддів та трьох присяжних. Кримінальне провадження стосовно кількох обвинувачених розглядається судом присяжни стосовно всіх обвинувачених, якщо хоча б один з них заявив клопотання про такий розгляд.

Відповідно до ч.10 ст.615 КПК України, кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, здійснюється колегіально судом у складі трьо суддів, крім здійснення кримінального провадження у суді, в якому до моменту введення воєнного стану та набрання чинності цією частиною було визначено склад суду за участю присяжних.

Санкція частини 2 статті 438 КК України, за якою висунуто обвинувачення ОСОБА_5 , передбачає покарання у виді позбавленням волі на строк від десяти до п`ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

З урахуванням наведених норм процесуального Закону, розгляд справи здійснювався колегіально судом у складі трьох суддів.

Докази на підтвердження встановлених судом обставин

Відповідно до ст. 84-85 КПК України, доказами у кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і су встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставини, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню.

Так, вина ОСОБА_5 , у вчиненні поставлених йому у провину кримінальних правопорушень, передбачених ч.1, ч.2 ст.438 КК України, ОСОБА_6 у вчиненні поставленого йому у провину кримінальног правопорушення, передбаченого ч.1 ст.438 КК України за вказаних вище обставин, підтверджується сукупністю досліджених у судовому засіданні доказів, які узгоджуються в між собою і не викликають жодни сумнівів у своїй належності, достовірності та допустимості.

Потерпілий ОСОБА_13 дав показання про те, що 21 березня 2022 року зранку йшов у селі Новопетрівка по вул.Садовій. По цій вулиці стояли солдати російської федерації, які зупинили його та сказали викласт речі на капот. Вони перевірили телефон і одразу зв`язали руки ззаду, кинули в багажник машини « ІНФОРМАЦІЯ_7 ». Військових було четверо, вони були у формі, з автоматами та пістолетами. Не пам`ятає, які в них були шеврони. В його телефоні була переписка з робітниками з приводу того, що їх не випускають з села, що там стоять солдати рф на мосту. Відвезли на край села, до хреста, вигрузили та почали бити. В тому місці вже був житель села ОСОБА_12 ОСОБА_12 стояв на колінах, у нього були ззаду зв`язані руки. Військові рф били їх руками, ногами та автоматами. Били по голові та по всьому тілу. Перебували там д вечора, та запитували де військові ЗСУ. Погрожували йому, що вб`ють, вухо відріжуть. ОСОБА_15 та ОСОБА_16 , ОСОБА_12 плоскогубцями стискали пальці. Також, засовували напильник до рота, стискали йом зуби та тягнули напильником по зубам. Саме ОСОБА_15 попросив іншого військового, що був на танку, принести напильник. Касапу почали бити через записи у блокноті. Військові рф казали, що там були запис переміщення техніки рф. ОСОБА_15 казав Касапі, що йому не жити. Мошевського також привозили до них, хвилин на 20. Був ОСОБА_17 , але смутно його пам`ятає. Ввечері їх двох з ОСОБА_18 погрузили н танк і повезли в бік міста Миколаєва. ОСОБА_15 повіз із іншими військовими рф. ОСОБА_16 залишився біля хреста. Закрили їм очі, щоб не бачили їх позицій. Ближче до їх позицій вони зупинилися, зняли нього курточку і капюшон одягнули так, щоб закрити обличчя. Далі повезли їх кудись та вигрузили. Військові рф сказали його погрузити в Камаз, а ОСОБА_19 залишити. По голосу зрозумів, що ОСОБА_5 сказав цього в «розхід». Це був останній раз коли він бачив Касапу. Його повезли далі вже інші військові рф. Як потім дізнався, він був у с.Василівка, три доби в Чорнобаївці, 4 доби в м.Нова Каховка. Допитували його Потім вивезли до ІНФОРМАЦІЯ_8 та відпустили. Пару місяців ще залишався на території Херсонської області, без документів. Цивільний позов підтримав.

Потерпіла ОСОБА_8 дала показання про те, що ОСОБА_12 є її татом. Останній раз вона бачила тата 19 березня 2022 року, перед тим, як він з мамою йшов до військових рф, які були на мосту. 21 березня 2022 рок військова техніка була в селі Новопетрівка. Мама повідомила їй, що батько у полоні у військових рф. Вона з родиною виїхала з села 31 березня 2022 року. Зі слів ОСОБА_20 знає, що батька били біля хреста російські військові. 01 лютого 2023 року тіло батька знайшли на дні ями, в смітті, на позиціях військових рф. Вона здавала тест ДНК. Підтримала цивільний позов, для неї це нестерпне страждання втратити батька, без діда залишилися її малолітні діти.

Свідок ОСОБА_21 дала показання про те, що ОСОБА_12 є її чоловіком. Вона є старостою села Новопетрівка. 18 березня 2022 року військові рф зайшли в їх село, військові ЗСУ вибили їх з села, залишилась ї кинута техніка та зброя на території села. 21 березня 2022 року зранку військові рф знову зайшли в село. Військові рф погрожуючи їм, казали знайти всю кинуту зброю. Десь о 07:00 її чоловік обвішався зброєю яку вони знайшли, та пішов до військових рф. Більше вона чоловіка не бачила. Про смерть чоловіка дізналася вже після деокупації села. Її чоловік займав активну громадську позицію, любив свою країну.

Свідок ОСОБА_22 дав показання про те, що після того, як військові рф кинули техніку та зброю, знайшли танк, на тросі відтягнули його на підприємство. Потім, коли військові рф повернулися, прийшли до ньог озброєні військові, кинули до багажнику та відвезли до хреста. Там вже був зі зв`язаними руками Касапа, був ОСОБА_23 . Усенка били. Військові рф запитували у Касапи: чи передав він інформацію, ком передавав. Запитували де телефон. Забрали Касапу, потім повернулися з ним. ОСОБА_24 руками та ногами, били в обличчя. Бурят казав принести напильник. Пиляли ним зуби Касапі, плоскогубцями стискали Касапі пальці. Військові казали Касапі, що «завалять» його. Один військовий був на ім`я ОСОБА_25 , слов`янської зовнішності. Інший був азіат. Касапу були по черзі, то азіат, то військовий зі слов`янсько зовнішністю.

Свідок ОСОБА_26 дав показання про те, що 21 березня 2022 року десь о 14:00 військові рф відвезли його до каналу, до хреста. Там було вже 3 потерпілих, ОСОБА_18 , ОСОБА_23 і ще один, він його не зна Військові рф знущалися над ОСОБА_23 та ОСОБА_18 .Плоскогубцями стискали пальці Касапі. Знущалися двоє: один азіат, інший слов`янської зовнішності. Тримали щелепу, коли пиляли йому напильником зуби ОСОБА_27 ногами, руками. Автомат прикладали до голови ОСОБА_23 . Команди надав чоловік зі слов`янською зовнішністю. Касапу забрали, потім знов привезли. Потім їм дозволили піти. Касапа та ОСОБА_2 залишилися.

Свідок ОСОБА_28 дала показання про те, що 21 березня 2022 року військові рф шукали її чоловіка та сина. Вони всі разом пішли до військових рф, а саме до хреста. Були там десь півгодини. Біля хреста бул ОСОБА_18 та ОСОБА_23 , в них були зв`язані руки. У ОСОБА_29 йшла кров за вухом. Один військовий був чеченець, інший слов`янської зовнішності. Касапа казав «попрощайся з моєю жінкою».

Підставою для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань 22 серпня 2022 року за №12022211100000108 стала заява ОСОБА_8 , про те, що її батько ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_9 , жител АДРЕСА_3 , 21.03.2022 вийшов із дому та не повернувся, на зв`язок не виходив. Встановлено, що ОСОБА_12 перебуває у полоні у військових РФ. 01.02.2023 групою слідчих СУ ГУНП в Миколаївській області ході ОМП на колишніх військових позиціях збройних сил РФ у лісопосадці між населеними пунктами Новопетрівка Баштанського району та Благодатне Миколаївського району Миколаївської області на дн дренажної канави зрошувального каналу виявлено труп особи чоловічої статі у стані глибокого гниття, ймовірно труп ОСОБА_12 під час проведення допитів місцевих мешканців с.Новопетрівка отримані фактичн дані про те, що приблизно 21.03.2022 невстановлені військовослужбовці рф незаконно позбавили волі ОСОБА_12 , піддали його катуванню та в подальшому скоїли умисне вбивство (ЄО 49). Окрім того, 15 лютог 2024 року надійшла заява ОСОБА_13 . Так, підчас проведення слідчих дій в рамках кримінального провадження №12022211100000108 від 22.08.2022, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченог ч.2 ст.438 КК України, встановлено, що 21.03.2022 під час окупації с.Новопетрівка Баштанського району та Миколаївського району Миколаївської області, військовослужбовці збройних сил росії, застосовуюч силу та вогнепальну зброю, у денний час, незаконно затримали громадянина України ОСОБА_13 , ІНФОРМАЦІЯ_10 , мешканця АДРЕСА_4 , вивезли на околицю вищевказаного селища, при цьому жорстоко д нього поводилися, а саме застосовуючи вогнепальну зброю автомат, фізичну силу наносили удари прикладом автомата по голові, тулубу, висловлювали образи на його адресу принижуючи його гідність погрожували вбивством та імітували розстріл, звинувачуючи у допомозі ЗСУ, в результаті чого йому було спричинено фізичні та психологічні страждання /т.2 а.п.172-174/.

Даними протоколу прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення (або таке, що готується) від 22.06.2022, згідно якого від ОСОБА_8 прийнято усну заяву про те, що 21.03.2022 її батько ОСОБА_12 ІНФОРМАЦІЯ_9 , житель АДРЕСА_3 , вийшов із дому та не повернувся, з цього часу на зв`язок не виходив. Зі слів його односельчанина ОСОБА_20 , останній вказує, що бачив її батька ОСОБА_12 у полон військовослужбовців армії РФ /т.2 а.п.188-194/.

Даними рапорту старшого слідчого-криміналіста в ОВС СУ ГУ НП в Миколаївській області від 02.02.2023, згідно якого встановлено, що під час проведення огляду місця події на колишніх військових позиціях збройних сил російської федерації, у лісопосадці між населеними пунктами Новопетрівка Баштанського району та Благодатне Миколаївського району Миколаївської області на дні дренажної канави зрошувального каналу виявлений труп особи чоловічої статі у стані глибокого гниття, ймовірно ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_9 , який мешкав за адресою: АДРЕСА_2 . Під час проведення допитів місцевих мешканців населеного пункту Новопетрівка отримані фактичні дані про те, що приблизно 19.03.2022 невстановлені військовослужбовці збройних сил російської федерації незаконно позбавили волі ОСОБА_12 , піддали його жорстокому поводженню, катуванню та в подальшому скоїли його умисне вбивство /т.2 а.п.200/.

Даними рапорту старшого слідчого в ОВС Головного слідчого управління Національної поліції України, зареєстрованого 15.02.2024 за №302, згідно якого, проведеними заходами встановлено осіб причетних д побиття та катування ОСОБА_13 , ними можуть бути, серед іншого: ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_11 , офіцер 108 десантно-штурмовий полк, 7 десантно-штурмової дивізії, повітрянодесантних військ зс рф лейтенант (на 25.10.2022); ОСОБА_6 , ІНФОРМАЦІЯ_12 , 108 десантно-штурмовий полк, 7 десантно-штурмової дивізії, повітрянодесантних військ зс рф /т.2 а.п.207/.

Даними рапорту щодо виявлення кримінального правопорушення № 5/6/3/1/19742 від 03.10.2023, за яким встановлено, що згідно наявної оперативної інформації, ОСОБА_5 спільно з іншими військовослужбовцями збройних сил російської федерації незаконно перетнув державний кордон України і в подальшому перебуваючи на території України порушував закони та звичаї війни у відношенні д цивільного населення, а також здійснив вбивство на території Миколаївської області у березні-квітні 2022 року громадянина України ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_9 , уродженця с.Поляна Снігурівського району Миколаївської області /т.2 а.п.220/.

Даними протоколу огляду місця події з фототаблицею до нього від 01 лютого 2023 року, згідно якого 01 лютого 2023 року, в період часу з 11:15 по 12:35, у присутності двох понятих, за участю спеціаліста проведено огляд ділянки місцевості, яка розташована на ділянці ґрунтової дороги між населеними пунктами Новопетрівка Баштанського району та Благодатне Миколаївського району Миколаївської області. Так, в ході огляду встановлено, що на території ділянки на відстані 10 м від зрошувального каналу та 20 м від ґрунтової дороги, розташована канава (дренаж) шириною 5 м, довжиною близько 20 м та глибиною близько 3,5 м. На дні канави у лівому її краю, наявна купа різноманітного сміття. Під час розкопування сміття та ґрунту на поверхні дна канави виявлений труп особи чоловічої статі у стані глибокого гниття жировоску. Будь-яких ідентифікаційних ознак на трупі не виявлено /т.3 а.п.167-173/.

Даними протоколу огляду трупа з фототаблицею до нього від 03 лютого 2023 року, згідно якого 03 лютого 2023 року у період часу з 10:35 по 12:15, у присутності понятих, за участі спеціаліста судово-медичного експерта, проведено огляд трупа ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_13 . Так, в ході огляду встановлено, що тіло людини у стані далеко зайшлих процесів гниття у вигляді часткового скелетування та жировоску. На поверхні решток кісток та поверхні одягу маються нашарування мокрого ґрунту та личинок мух з плісньовою біло-сірого кольору. Мається черепна коробка, м`які тканини майже повністю відсутні, окрім м`яких тканин в лівій тім`яно-потиличній та правій потиличній областях, розміром 11,0х20,0 см, на якому збереглось волосся довжиною 3,0 см темно-русявого кольору. На верхній щелепі зліва мається власний 2 зуб, 3 зуб та 6 зуби з коронками з металу жовтого кольору, між якими 4 та 5 зуби пластмасові, інші зуби відсутні, маються лунки, що залишились від 1-го та 2-го зубу, з права на верхній щелепі, та комірка 4 зубі з права на верхній щелепі. На іншому протезі комірки зубів верхньої щелепи зарощені. На поверхні черепу маються нашарування вологої землі та личинок мух, в порожнині черепу велика кількість вологого ґрунту. В потиличній області майже посередині лінії в 2,5 см вище центру хрестоподібного підвищення дірчастий перелом округлої форми діаметром близько 0,9 см. В області верхньої, медіальної та нижньої стінок право очниці, а також в області спинки носу зліва перегородки носу, та верхньої частини верхньої щелепи, мається посередині лінії дефекти кісткової тканини на ділянці 7,0х3,5 см, краї дефектів більш менш рівні з незначними сколами від верхнього краю очниці, розташоване ближче до перенісся відходить лінійний перелом, який описує дугу, направлену доверху, йде на праву половину лобної кістки далі в середній частин повертається донизу, йде на верхній край очниці та з`єднується з переломами лівої половини. Від вищевказаного лінійного перелому в лівій лобній області відходить лінійний перелом, який йде доверху та до заду довжиною 2,0 см. Далі він з`єднується з лінійним переломом дугоподібної форми, яка звернена до переду і йде від середньої частини лобної області далі наліво через лобну кістку та переходить на лунку ліво скроневої кістки. Шкіра трупа збереглась майже по всій поверхні спини і верхньої частини сідниць. Шкіра брудно-бурого кольору з нашаруванням землі та плісняви. М`які тканини передньої поверхні грудно клітини, живота та області тазу майже відсутні, м`які тканини, які збережено представлено у вигляді жировоску брудно-сіро-жовтого кольору. Окремо виявлені кістки правого та лівого передпліч, правого та лівого плеча, які без наявних пошкоджень. Кістки кистей рук не виявлено. Також окремо від тіла виявлені кістки нижніх кінцівок, які утримуються на м`яких тканинах, які збережені, кістки стегон та гомілок без наявних пошкоджень. У шкарпетках виявлені непошкоджені кінцівки стоп. Маються непошкоджені кістки ключиць, лопаток, а також кістки хребців. Ребра утримуються на м`яких тканинах, які збереглись, також бе наявних пошкоджень. Внутрішні органи без органолептичних даних, представлені у вигляді однорідної маси брудно-сірого кольору з домішками ґрунту та великою кількістю живих личинок мух. Нижня щелепа відсутня /т.3 а.п.174-179/.

Висновком експерта №349 від 03.02.2023, згідно якого, причина смерті ОСОБА_12 не встановлена із-за майже повного скелетування та жировоску тіла та внутрішніх органів. При судово-медичному дослідженн трупа виявлені тілесні ушкодження: - одне пошкодження, розташоване в середній частині потиличної кістки, яке має ознаки вхідного вогнепального пошкодження; - багатоуламковий перелом передньої частини черепа ліворуч з дефектом кісток лицьового черепа та кісток передньої черепної ямки основи черепа, який утворився одномоментно внаслідок значної роздираючої сили, що діяла зі сторони порожнини черепа; на зовнішній і жувальний поверхнях другого зуба верхньої щелепи виявлено пошкодження у вигляді ділянки дефекту речовини емалі, з оголенням дентину та ділянки пошкодження емалі у вигляді групи слідів трас, розташованих біля лівого краю дефекту. В теперішній час визначити прижиттєвий характер виявлених ушкоджень не є можливим. Однак, якщо прийняти до уваги прижиттєвий характер вказаних тілесних ушкоджень, вони, як правило, носять ознаки тяжких тілесних ушкоджень, за ознакою небезпеки для життя, та могли утворитися від вогнепального наскрізного поранення голови з патрона зарядженого кулею 0,9 мм. Пошкодження у вигляді ділянки дефекту речовини емалі з оголенням дентину та ділянки пошкодження емалі у вигляді групи слідів-трас, розташованих біля лівого краю дефекту, могли утворитися від щільно ковзної дії твердого шорсткого предмета, якими могли бути напильник та інші /т.3 а.п.183-186/.

Даними акту судово-медичного дослідження (обстеження) №16-МК від 08.02.2023, згідно якого, при дослідженні черепа від трупа ОСОБА_12 , 1969 року народження, встановлено: - одне пошкодження розташоване в середній частині потиличної кістки, яке має ознаки вхідного вогнепального пошкодження; - багатоуламковий перелом передньої частини черепа ліворуч з дефектом кісток лицьового черепа та кісто передньої ямки основи черепа, яке утворилось одномоментно внаслідок значної роздираючої сили, що діяла зі сторони порожнини черепа. При дослідженні зуба з верхньої щелепи черепа від трупа ОСОБА_12 1969 року народження, встановлено: на зовнішній і жувальній поверхнях другого зуба верхньої щелепи виявлено пошкодження у вигляді ділянки дефекту речовини емалі з оголенням дентину та ділянк пошкодження емалі у вигляді групи слідів-трас, розташованих біля лівого краю дефекта. Зазначенні пошкодження утворились від щільної ковзної дії твердого шорсткого предмета /т.3 а.п.189-191/.

Даними протоколу огляду трупа, пов`язаний з ексгумацією з додатками до нього від 30.01.2024, згідно якого 30.01.2024 у період часу з 10:40 по 11:15, проведено ексгумацію трупа ОСОБА_12 , який похований 06.02.2023. Так, встановлено, що місце поховання не огороджене, являє собою насип землі довжиною 1,5 м і шириною 0,8 м. В крайній частині насипу знаходиться дерев`яний хрест з табличко, на якій міститься напис « ОСОБА_12 01/09.1969 21/03.2022». При вскритті місця поховання на глибині 50 см виявлено поліетиленовий пакет помаранчевого кольору. При розгортанні пакету виявлено череп людини з дефектом кісткової тканини в потиличній кістці діаметром 9 мм, фрагмент верхньої щелепи з чотирма зубами (два з коронками з металу жовтого кольору, два без ознак лікування). Для експертного дослідження вилучено фрагмент основи черепа, а саме основу черепа з частиною потиличної кістки, частину лівої скроневої кістки, верхню щелепу з 4 зубами /т.3 а.п.195-197/.

Даними протоколу відібрання зразків для експертного дослідження від 26.08.2022, згідно якого, у ОСОБА_8 відібрано зразки для експертного дослідження, а саме зразки букального епітелію із ротової порожнини. Вилучені зразки для експертного дослідження поміщені у пластикову пробірку /т.3 а.п.199/.

Висновком експерта №СЕ-19/109-22/9611-БД від 06.10.2022, згідно якого встановлено генетичні ознаки (ДНК-профіль) зразка букального епітелію ОСОБА_8 , ІНФОРМАЦІЯ_14 (об`єкт №1) /т.3 а.п.203-211/.

Висновком експерта №СЕ-19-24/8748-БД від 06.03.2024, згідно якого встановлено генетичні ознаки аутосомальної ДНК та Y-хромосоми наданого на дослідження фрагмента кістки черепа, умовно позначеного «1» (об`єкт №3), які належать невстановленій особі чоловічої генетичної статі. Генетичні ознаки фрагмента кістки черепа, умовно позначеного «1» (об`єкт №1) та зуба, вилученого з фрагмента кістки черепа, умовно позначеного «3» (об`єкт №2), не встановлено у зв`язку з недостатньою кількістю ДНК у даних об`єктах. Біологічна спорідненість між невстановленою особою чоловічої генетичної статі, фрагмент кістки черепа умовно позначений «1» (об`єкт №3), який надано на дослідження та ОСОБА_8 , ІНФОРМАЦІЯ_14 , не виключається. Ймовірність даної події складає 99,9999% /т.3 а.п.217-227/.

Даними протоколу огляду місця події зі схемою до нього від 31 січня 2023 року, згідно якого 31 січня 2023 року у період часу з 14:40 по 15:00 проведено огляд відкритої ділянки місцевості, перехрестя доріг з напрямками м.Миколаїв-м.Снігурівка, дороги, що веде від мосту через зрошувальний канал і до вул.Степова. Праворуч від дороги по вул.Степова, розташовується частина ґрунтового покриття, вкрита травою та багаторічною рослинністю. На відстані 16 м від проїзної частини розташовується дерев`яний хрест, який в основі має кам`яну основу. При огляді місцевості на ґрунтовій галявині зброї, боєприпасів, гільз чи інших предметів, що мають відношення до військової служби н виявлено. Вказане місце зазначено свідком ОСОБА_22 як таке, де катували ОСОБА_12 , його та інших цивільних /т.3 а.п.230-233/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 30.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 30.01.2024, ОСОБА_13 за загальними рисами обличчя, по розрізу очей, вухах, носу, впізнав особу під №2, ОСОБА_5 , як військового, який тримав голову ОСОБА_12 коли йому пиляли зуби напильником /т.3 а.п.234-237/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 30.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 30.01.2024, ОСОБА_13 за загальними рисами обличчя, будовою вух носу, впізнав особу під №3, ОСОБА_6 як того, хто пиляв зуби ОСОБА_12 /т.3 а.п.238-241/.

Даними протоколу проведення слідчого експерименту з додатками до нього від 30.01.2024, згідно якого 30.01.2024 у період часу з 15:00 по 15:30, проведено слідчий експеримент з ОСОБА_13 . Так, під час слідчого експерименту, ОСОБА_13 вказав на місце, де наносили тілесні ушкодження військові рф йому та ОСОБА_12 . Показав розташування військових. Показав, де стяв на колінах Касапа. Показав як тримали шелеп військові рф Касапі, коли пиляли зуби. Показав як били його та Касапу. Відеозапис даної слідчої дії було відтворено у судовому засіданні /т.3 а.п.242-245/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 31.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 31.01.2024, ОСОБА_22 за загальними рисами обличчя, носу, вух розрізу очей, впізнав особу під №3, ОСОБА_6 , як того, хто пиляв зуби ОСОБА_12 , бив його і інших цивільних /т.4 а.п.1-4/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 31.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 31.01.2024, ОСОБА_22 за загальними рисами обличчя, будовою вух очей, носа, впізнав особу під №2, ОСОБА_5 , який катував Касапу та Усенка /т.4 а.п.5-8/.

Даними протоколу проведення слідчого експерименту з додатками до нього від 31.01.2024, згідно якого 31.01.2024 у період часу з 14:00 по 14:32, проведено слідчий експеримент, під час якого свідок ОСОБА_2 показав обставини події 21.03.2022 під час яких йому та іншим цивільним особам, в тому числі і ОСОБА_12 були спричинені тілесні ушкодження. Відеозапис даної слідчої дії було відтворено у судовому засіданн /т.4 а.п.9-12/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 31.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 31.01.2024, ОСОБА_26 за загальними рисами обличчя, формою очей впізнав особу під №2, ОСОБА_5 , як військовослужбовця з позивним « ОСОБА_30 », який тримав голову ОСОБА_12 коли йому пиляли напильником зуби /т.4 а.п.13-15/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 31.01.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 31.01.2024, ОСОБА_26 за загальними рисами обличчя, будовою вух очей, впізнав особу під №3, ОСОБА_6 , як військового, який пиляв зуби ОСОБА_12 , ламав пальці /т.4 а.п.16-19/.

Даними протоколу проведення слідчого експерименту з додатками до нього від 31.01.2024, згідно якого 31.01.2024 у період часу з 16:45 по 17:10, проведено слідчий експеримент, під час якого свідок ОСОБА_2 розповів та показав на місцевості місце катування, спосіб нанесення ушкоджень ОСОБА_12 та ОСОБА_13 , взаємне розташування військових і потерпілого. Відеозапис даної слідчої дії було відтворено у судовому засіданні /т.4 а.п.20-23/.

Даними протоколу проведення слідчого експерименту з додатками до нього від 01.02.2024, згідно якого 01.02.2024 у період часу з 11:10 по 11:25, проведено слідчий експеримент, під час якого свідок ОСОБА_2 показала місце де знущалися над ОСОБА_18 та ОСОБА_31 . В якому положенні знаходилися потерпілі. Показала розташування військових рф. Відеозапис даної слідчої дії було відтворено у судовому засіданні /т. а.п.24-27/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 13.03.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 13.03.2024, ОСОБА_32 за рисами обличчя, по зачісці, по вухах впізнав особу під №2, ОСОБА_5 , військового який його утримував /т.4 а.п.28-30/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 01.02.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 01.02.2024, ОСОБА_21 по формі очей, брів, верхньої частини обличчя та рисами обличчя в сукупності, впізнала особу під №2, ОСОБА_5 , /т.4 а.п.35-38/.

Даними протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 01.02.2024, відповідно до якого при пред`явлені особи для впізнання 01.02.2024, ОСОБА_21 за великими вухами, вузькими очима загальними рисами обличчя та формою голову, впізнав особу під №3, ОСОБА_6 , як командира військовослужбовців окупаційних військ /т.4 а.п.39-42/.

Даними листа Військової частини НОМЕР_3 ІНФОРМАЦІЯ_15 №222/10Д/1326 від 27.02.2024 щодо військовослужбовців зс рф, причетних до катування та умисного вбивства, згідно якої встановлено, що д катування та умисного вбивства цивільних осіб на території та за межами с.Новопетрівка (Широківська сільська громада) Баштанського району Миколаївської області причетні, зокрема: ОСОБА_5 , офіцер ІНФОРМАЦІЯ_16 , лейтенант; ОСОБА_33 , офіцер ІНФОРМАЦІЯ_16 , майор; ОСОБА_6 , офіцер 108 десантно-штурмового полку 7 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ збройних сил російської федерації, старший лейтенант /т.4 а.п.45-65/. Наведене узгоджується з листом Військової частини НОМЕР_3 ІНФОРМАЦІЯ_15 №222/10Д/382дис від 24.01.2024 щодо військовослужбовців зс рф причетних до катування та умисного вбивства /т.4 а.п.66-88/.

Даними протоколу тимчасового доступу до речей і документів від 22.04.2024, відповідно до якого отримано тимчасовий доступ та вилучено копію наявної у ПрАТ « ІНФОРМАЦІЯ_17 » інформації в електронному вигляді, що записана на носій, відповідно до додатку на диску встановлено, що у файлі під назвою « ІНФОРМАЦІЯ_18 », порядковий номер рядку 3722 міститься інформація щодо з`єднання абонента НОМЕР_4 абонентом НОМЕР_5 тривалістю 3119 секунд 13.04.2022 о 20:09:16 (номер належить ОСОБА_5) /т.4 а.п.146-148/

Відповіддю на доручення від 13.03.2024 № 1231/100/05/01-2024, згідно з якою встановлені можливі номери, які використовувалися підозрюваними, зокрема номер НОМЕР_4 , який належить ОСОБА_5 .

Даними протоколу за результатами проведення негласних розшукових заходів від 30.04.2024, відповідно до якого знято інформацію з телефонного номера НОМЕР_4 , зафіксовано розмову від 13.04.2022 о 20:08 на телефонний номер НОМЕР_5 . Тривалість розмови 52 хвилини 29 секунд. Так, здійснено вхідний дзвінок на телефонний номер НОМЕР_5 . (Далі по тексту мовою оригіналу): ОСОБА_25 Ты где находишься ОСОБА_5 ОСОБА_34 , область. Зашли в поселок. Гена, ОСОБА_35 , ОСОБА_35 поселок как называется тот? Поселок как называется там, где администратор сидел, которому мы пальцы отрубили, … Поселок, в котором … Новопетровка. Начинаем разбираться, защищать поселок, на …, находим администратора поселка ну главу ихнего. А у него двухэтажный дом. Мы его,… выцепили и давай его … Мурик …. ему берет два.. три пальца лопатой саперной отрубает, берет ножовку зубы начинает ножовкой пилить, прикинь, и ему …, прикинь. Что за типы. Ему…., вообще! Мы его …, там ножами колим в ногу ему….. На …, я его взял задвухсотил. Заходим в дом - жены его нет, как след простыл. ОСОБА_5 Посылки сами нас найдут просто свободная рота, на …, командир взвода на .. ОСОБА_36 и все, на … Командир сводного взвода. Командир сводной роты… подожди. Сводная рота, командир взвода ОСОБА_36 и все, посылка на Манджиева. Запис цієї розмови відтворено у судовому засіданні /т.4 а.п.98-103, 117/.

Даними протоколу огляду відомостей загальнодоступної мережі Інтернет за посиланням ІНФОРМАЦІЯ_19 від 13.03.2024, згідно якого проведено огляд інформації в електронному вигляді, яка розміщена у всесвітній мережі «Інтернет» за адресою ІНФОРМАЦІЯ_19 . Оглядом встановлено, що за вказаним посиланням міститься особиста сторінка ОСОБА_6 в соціальній мережі «вконтакте» /т.4 а.п.104-113/.

З відповіді ІНФОРМАЦІЯ_20 від 05.01.2024 № 8/2/55, вбачається, що ОСОБА_12 виключений з військового обліку військовозобов`язаних у зв`язку зі смертю. На військову службу за призовом під час мобілізаці не призивався /т.4 а.с.143/.

Потерпілі ОСОБА_12 та ОСОБА_13 у даній справі примусово утримувалися військовими рф у певному місці всупереч їхній волі та за відсутності підстав. Вони також зазнали серйозних фізичних та психічних страждань зі сторони військовослужбовців ІНФОРМАЦІЯ_2 , метою заподіяння яких було примусити їх зізнатися в безпосередній участі у складі Збройних Сил України чи допомоги останнім, як їх особисто, та і інших осіб, з метою покарання. При цьому, військовослужбовці ЗС Російської Федерації, незаконно вторгнувшись на територію України через її державні кордони та здійснивши окупацію частини територій усвідомлювали свою участь у міжнародному збройному конфлікті, та у зв`язку з цим не могли не усвідомлювати захищений статус потерпілих як цивільних осіб, та серйозність шкоди, яку вони заподіют останнім.

При вирішенні питання про допустимість та належність досліджених доказів суд враховує, що Європейський суд з прав людини неодноразово зазначав, що допустимість доказів є прерогативою національного права і, за цим правилом, саме національні суди повноважні оцінювати надані ним докази (параграф 34 рішення у справі «Тейскера де Кастро проти Португалії» від 09.06.1998, параграф 54 рішення у справ «Шабельника проти України» від 19.02.2009), а порядок збирання доказів, передбачений національним правом, має відповідати основним правам, визнаним Конвенцією, а саме: на свободу, особисту недоторканість, на повагу до приватного і сімейного життя (статті 5, 8 Конвенції) тощо.

Окрім цього, відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», суди застосовують Європейську конвенцію з прав людини т основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Європейський суд з прав людини у п. 65 справи «Коробов проти України» (заява №39598/03, остаточне рішення від 21.10.2011) зазначив, що при оцінці доказів суд, як правило, застосовує критерій доведення «поза розумним сумнівом» (див. рішення від 18.01.1978 у справі «Ірландія проти Сполученого Королівства» (Ireland v. The United Kingdom), п. 161, ОСОБА_25, заява №25). Проте, така доведеність може випливати з співіснування достатньо переконливих, чітких і узгоджених між собою висновків чи схожих неспростовних презумпцій факту.

Аналізуючи вище перелічені докази в їх сукупності, провівши судовий розгляд в межах висунутого обвинувачення, відповідно до обвинувального акту (зміненого обвинувачення), за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому досліджені всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінюючи кожний доказ з точки зору належності допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів з точки зору достатності та взаємозв`язку, а також в сукупності з показаннями потерпілих та свідків, суд приходить до висновку, що вказані докази належні, оскільки вони підтверджують існування обставин, що підлягають доказуванню, допустимі, оскільки вони отримані в порядку встановленому КПК України, достовірні, оскільки фактичні дані отримані цих доказів, не спростовані жодним іншим доказом, наданим сторонами кримінального провадження.

Дослідивши матеріали кримінального провадження та безпосередньо дослідивши кожний наданий доказ як окремо, так і їх сукупність у взаємозв`язку, суд вважає, що всі письмові докази по справі, які надані суду (стороною обвинувачення), є вагомими для того, щоб визнати обвинувачених винними у пред`явленому їм обвинуваченні, що відповідає стандартам доказування «поза розумним сумнівом», який знайшов своє втілення як в положеннях ч. 3 ст. 17 КПК України, так і в практиці Європейського суду з прав людини, зокрема, у рішенні «Коробов проти України» від 21.10.2011.

Щодо кваліфікації дій обвинувачених

За диспозицією частини 1 ст. 438 КК України законодавець кримінально-караними визначив наступні діяння: 1) жорстоке поводження з військовополоненими 1.2) або цивільним населенням, 2) вигнання цивільного населення для примусових робіт, 3) розграбування національних цінностей на окупованій території, 4) застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, 5) інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана ВР України, 6) а також віддання наказу про вчинення таких дій.

Серед наведених форм злочинів за частиною першою цієї статті інкриміновані дії обвинувачених відносяться до «жорстоке поводження з цивільним населенням».

Наведена диспозиція статті сформульована за правилами бланкетної диспозиції, тобто деталізація цих положень має відбуватись за рахунок положень інших галузей права, відповідно у цьому випадку міжнародного.

При цьому ця бланкетна диспозиція характеризує ознаки об`єкта складу злочину, містить пряму вказівку у формі посилань на міжнародні договори, згода на обов`язковість яких надана ВР України, міжнародне звичаєве право тощо.

За загальним визначенням, воєнні злочини - це серйозні порушення міжнародного гуманітарного права (порушення законів і звичаїв війни), за вчинення яких передбачена кримінальна відповідальність фізичних осіб на національному та міжнародному рівнях. Посилання на серйозні порушення заборон містяться як у договірному, так і у звичаєвому міжнародному гуманітарному праві.

Перелік воєнних злочинів, що становлять серйозні порушення чотирьох Женевських конвенцій від 12.08.1949.

Отже, Женевські конвенції від 12.08.1949 безумовно є частиною національного законодавства. Україна є стороною усіх Додаткових протоколів до ЖК від 12.08.1949.

Так, відповідно до ст.50 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року визначено що цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 A, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції (995_153) та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою.

Особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин,на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім`ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу. Жінки потребують особливого захисту від будь-якого зазіхання на їхню честь, і, зокрема захисту від зґвалтування, примушування до проституції чи будь-якої іншої форми посягання на їхню моральність. З урахуванням положень стосовно здоров`я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань. Проте сторони конфлікту повинн застосовувати до осіб, що перебувають під захистом, таких заходів контролю чи безпеки, які будуть визнані за необхідні підчас ведення війни (ст.27 Женевської конвенції про захист цивільного населення під ча війни).

Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають пі захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, каліченя та медичні чи наукові досліди, які не викликані потребою лікування особи, що перебува під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей (ст.32 Женевської конвенції).

В статті 11 Захист окремих осіб Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року (Протокол I) визначено, що фізичному і психічному стану здоров`я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони, або інтернованих, затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невиправданої дії або бездіяльності.

Таким чином, суд вважає доведеною винуватість ОСОБА_5 у вчинені ним кримінальних правопорушень, та кваліфікує його дії за ч.1 ст.438 КК України, як жорстоке поводження з цивільним населенням, та за ч. ст.438 КК України, як жорстоке поводження з цивільним населенням, поєднане з умисним вбивством.

Також, суд вважає доведеною винуватість ОСОБА_6 у вчинені ним кримінального правопорушення, та кваліфікує його дії за ч.1 ст.438 КК України, як жорстоке поводження з цивільним населенням.

При цьому диспозиція, ч.1 та ч.2 ст.438 КК України, не містить такої кваліфікуючої ознаки, як групою осіб, тому суд виключає дану ознаку з кваліфікації.

Обставини, які пом`якшують та обтяжують покарання ОСОБА_5 .

Обставин, які відповідно до ст. 66 КК України пом`якшують покарання ОСОБА_5 , суд не вбачає.

Обставин, які відповідно до ст. 67 КК України обтяжують покарання ОСОБА_5 , суд не вбачає. Стороною обвинувачення не зазначено в обвинувальному акті (в зміненому обвинуваченні) про наявність обставин які відповідно до ст. 67 КК обтяжують покарання ОСОБА_5 , та які відповідно до п. 4 ч. 1 ст.91, ч. 1 ст.92 КПК України підлягають доказуванню саме прокурором. У силу положень ст. 337 КПК України суд позбавлений можливості додатково встановлювати та враховувати обставини, які обтяжують покарання обвинуваченого ОСОБА_5 та які в обвинувальному акті не зазначені, а також які прокурором не доказувалися, оскільки це погіршить становище обвинуваченого.

Обставини, які пом`якшують та обтяжують покарання ОСОБА_6 .

Обставин, які відповідно до ст. 66 КК України пом`якшують покарання ОСОБА_6 , суд не вбачає.

Обставин, які відповідно до ст. 67 КК України обтяжують покарання ОСОБА_6 , суд не вбачає. Стороною обвинувачення не зазначено в обвинувальному акті (в зміненому обвинуваченні) про наявність обставин які відповідно до ст. 67 КК обтяжують покарання ОСОБА_6 , та які відповідно до п. 4 ч. 1 ст.91, ч. 1 ст.92 КПК України підлягають доказуванню саме прокурором. У силу положень ст. 337 КПК України суд позбавлений можливості додатково встановлювати та враховувати обставини, які обтяжують покарання обвинуваченого ОСОБА_6 та які в обвинувальному акті не зазначені, а також які прокурором не доказувалися, оскільки це погіршить становище обвинуваченого.

Мотиви призначення покарання ОСОБА_5 .

При призначенні покарання обвинуваченому ОСОБА_5 , суд у відповідності до ст. 65, 67 ККУкраїни враховує ступінь тяжкості вчинених кримінальних правопорушень, особу винного, а також обставини, що пом`якшують та обтяжують покарання.

Обвинувачений ОСОБА_5 вчинив умисні особливо тяжкі злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

ОСОБА_5 є військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 .

Отже, з урахуванням вказаних обставин, особи обвинуваченого, за відсутності обставин, які пом`якшують та обтяжують покарання, суд у відповідності до вимог закону України про кримінальну відповідальніст та передбачених цим законом санкцій вважає, що виправлення та перевиховання обвинуваченого ОСОБА_5 можливе з призначенням йому покарання за ч.1 ст.438 КК України у виді позбавлення волі у максимальній межі санкції статті, за ч.2 ст.438 КК України у виді довічного позбавлення волі у максимальній межі санкції статті, на підставі ч.1 ст.70 КК України шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим остаточно визначити ОСОБА_5 покарання у виді довічного позбавлення волі, оскільки суд дійшов висновку, що призначення такого покарання є необхідним та достатнім для виправлення обвинуваченого та запобігання нових кримінальних правопорушень, таке покарання повністю досягне мети його призначення.

Мотиви призначення покарання ОСОБА_6 .

При призначенні покарання обвинуваченому ОСОБА_6 , суд у відповідності до ст. 65,67 КК України враховує ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особу винного, а також обставини, що пом`якшують та обтяжують покарання.

Обвинувачений ОСОБА_6 вчинив умисний особливо тяжкий злочин проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

ОСОБА_6 є військовослужбовцем ІНФОРМАЦІЯ_2 .

Отже, з урахуванням вказаних обставин, особи обвинуваченого, за відсутності обставин, які пом`якшують та обтяжують покарання, суд у відповідності до вимог закону України про кримінальну відповідальніст та передбачених цим законом санкцій вважає, що виправлення та перевиховання обвинуваченого ОСОБА_6 можливе з призначенням йому покарання за ч.1 ст.438 КК України у виді позбавлення волі у максимальній межі санкції статті, оскільки суд дійшов висновку, що призначення такого покарання є необхідним та достатнім для виправлення обвинуваченого та запобігання нових кримінальних правопорушень таке покарання повністю досягне мети його призначення.

Мотиви ухвалення інших рішень щодо питань, які вирішуються судом при ухвалені вироку

Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м.Києва від 12 червня 2024 року щодо ОСОБА_5 обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, який до затримання обвинуваченого та приведення вироку до виконання суд вважає за доцільне залишити без змін.

Ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м.Києва від 12 червня 2024 року щодо ОСОБА_6 обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, який до затримання обвинуваченого та приведення вироку до виконання суд вважає за доцільне залишити без змін.

Щодо цивільних позовів

Статтею 23 ЦК України передбачено право особи на відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення її прав.

Згідно з ч. 2 вказаної статті моральна шкода полягає, в тому числі, у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв`язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров`я; у душевних стражданнях яких фізична особа зазнала у зв`язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім`ї чи близьких родичів; у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв`язку із знищенням чи пошкодженням її майна.

Частинами 3 та 4 ст. 23 ЦК України встановлено, що моральна шкода відшкодовується грішми, іншим майном або в інший спосіб. Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості. Моральна шкода відшкодовується незалежно від майнової шкоди, яка підлягає відшкодуванню, та не пов`язана з розміром цього відшкодування.

З роз`яснень, викладених в п. 3 постанови Пленуму Верховного суду України від 31 березня 1995 року № 4 «Про судову практику у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» слідує, що під моральною шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб.

Відповідно до п. 5 вказаної постанови, обов`язковому з`ясуванню при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди підлягають: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювача наявність причинного зв`язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача та вини останнього в її заподіянні. Суд, зокрема, повинен з`ясувати, чим підтверджується факт заподіяння позивачеві моральних чи фізичних страждань або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Згідно п. 9 постанови, розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає залежно від характеру та обсягу страждань (фізичних, душевних, психічних тощо), яких зазнав позивач, характеру немайнових втрат (їх тривалості, можливості відновлення тощо) та з урахуванням інших обставин. Зокрема, враховуються тяжкість вимушених змін у його життєвих і виробничих стосунках, час та зусилля необхідні для відновлення попереднього стану. При цьому суд має виходити із засад розумності, виваженості та справедливості.

При визначенні розміру відшкодування моральної шкоди судом враховується те, що не можна відшкодувати моральну шкоду в повному обсязі, так як не має (і не може бути) точних критеріїв майнового виразу душевного болю, спокою, честі, гідності особи. Будь-яка компенсація моральної шкоди не може бути адекватною дійсним стражданням, тому будь-який її розмір буде мати суто умовний вираз. У будь-якому випадку розмір відшкодування повинен бути адекватний нанесеній моральній шкоді.

Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, порушення прав людини вже само по собі тягне за собою моральні страждання та виникнення моральної шкоди, а тому факт страждань доказування не потребує, для суду достатньою підставою для присудження компенсації моральної шкоди, є сам по собі факт порушення права (справи Войтенко проти України, Науменко проти України).

Так, в рішенні ЄСПЛ від 28 травня 1985 року у справі «Абдулазіз, Кабалес і Балкандалі», зазначається, що «з огляду на її природу, стверджувана моральна шкода не завжди може бути предметом чіткого доведення Проте розумно припустити, що особи, які...зіткнулися з проблемами...можуть зазнати страждань і тривоги». Звідси випливає, що фактичною основою для висновку про наявність негативних наслідків у немайновій сфері потерпілої особи у більшості ситуацій може бути як таке розумне припущення про природність їх виникнення за подібних обставин.

У вказаній категорії справ, визначення розміру моральної шкоди, виходячи з принципів розумності, виваженості та справедливості, належить до компетенції суду.

Щодо цивільного позову ОСОБА_13

ОСОБА_13 , від імені якого діє ОСОБА_37 звернувся з цивільним позовом до ОСОБА_5 , ОСОБА_6 про відшкодування завданої моральної шкоди, яку цивільний позивач оцінує в 2000000,00 грн /т.2 а.п.67-72/.

Позов мотивований тим, що внаслідок вчинення обвинуваченими дій, а саме порушення норм міжнародного гуманітарного права, жорстокого поводження, цивільному позивачу було завдано моральну шкоду. Ді обвинувачених вплинули на життя ОСОБА_13 , на його психічний стан. Він зазнав дуже сильного, шокового впливу, потрапив у ситуацію, коли власному життю, життю людей поруч загрожувала реальна небезпека та загибель. Він був позбавлений особистої свободи, що усилило його страх за своє життя та життя близьких йому людей. Пережите насильство та страх повністю змінило звичайні життєві ритми викликали депресію, тривожність та інші негативні емоції. Просив суд стягнути на свою користь з ОСОБА_5 моральну шкоду в розмірі 1000000,00 грн, з ОСОБА_6 моральну шкоду в розмірі 1000000,00 грн.

У судовому засіданні ОСОБА_13 підтримав цивільний позов. Просив його задовольнити.

Суд погоджується з доводами потерпілого про те, що вчинення ОСОБА_5 та ОСОБА_6 особливо тяжкого воєнного злочину, нанесли йому глибокі моральні страждання. ОСОБА_13 пережив надзвичайний емоційний стрес, значне фізичне і моральне потрясіння та глибокі душевні страждання.

З огляду на вище вказане, виходячи із характеру вчиненого ОСОБА_5 та ОСОБА_6 діяння, конкретних обставин справи, з врахуванням засад розумності та справедливості, підлягає відшкодуванню моральна шкода в заявленому цивільним позивачем розмірі, а саме з ОСОБА_38 на користь ОСОБА_13 підлягає стягненню моральна шкода в розмірі 1000000,00 грн, з ОСОБА_6 на користь ОСОБА_13 підлягає стягненню моральна шкода в розмірі 1000000,00 грн.

Щодо цивільного позову ОСОБА_8

ОСОБА_8 , від імені якої діє ОСОБА_37 звернулася з цивільним позовом до ОСОБА_5 , ОСОБА_6 про відшкодування завданої моральної шкоди, яку цивільний позивач оцінує в 4000000,00 грн /т.2 а.п.67-72/.

Позов мотивований тим, що характер моральної шкоди полягає в тому, що безповоротна втрата дочкою батька, через дії відповідачів, порушили нормальні життєві зв`язки, тривалість негативних змін у житт позивачки, оскільки втрата спричинила позивачці психологічну травму та призвела до моральних страждань, враховуючи неможливість усунення негативних наслідків, ступень вини відповідачів, чиї дії як військових зс рф визнані як агресор на міжнародному рівні. Завдану моральну шкоду оцінює в 4000000,00 грн. Просила суд стягнути на свою користь з ОСОБА_5 моральну шкоду в розмірі 2000000,00 грн, з ОСОБА_6 моральну шкоду в розмірі 2000000,00 грн.

У судовому засіданні ОСОБА_8 підтримала цивільний позов. Просила його задовольнити.

Суд, мотивуючи вирок в частині цивільного позову ОСОБА_8 , знов повертається до вищезазначених норм матеріального права.

Так, відповідно до ст. 23 ЦК України, особа має право на відшкодування моральної шкоди,завданої внаслідок порушення її прав.

Моральна шкода полягає:

1) у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв`язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров`я;

2) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв`язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім`ї чи близьких родичів;

3) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв`язку із знищенням чи пошкодженням її майна;

4) у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

При цьому суд зобов`язаний усебічно, повно й об`єктивно дослідити обставини справи, з`ясувати характер і розмір витрат, зумовлених злочином, установити причинний зв`язок між діянням і шкодою, що настала й дати у вироку належну оцінку таким обставинам.

Із систематичного аналізу норм закону випливає, що під моральною шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб.

Відповідно до чинного законодавства моральна шкода може полягати, зокрема: у приниженні честі, гідності, престижу або ділової репутації, моральних переживаннях у зв`язку з ушкодженням здоров`я, у порушенні права власності (в тому числі інтелектуальної), прав, наданих споживачам, інших цивільних прав, у зв`язку з незаконним перебуванням під слідством та судом, у порушенні нормальних життєвих зв`язків через неможливість продовження активного громадського життя, у порушенні стосунків з оточуючими людьми, при настанні інших негативних наслідків.

Аналіз положень статей 11 та 23 ЦК України дозволяє зробити висновок, що за загальним правилом підставою виникнення зобов`язання про компенсацію моральної шкоди є завдання моральної шкоди іншій особі Зобов`язання про компенсацію моральної шкоди виникає за таких умов: наявність моральної шкоди; протиправність поведінки особи, яка завдала моральної шкоди; наявність причинного зв`язку між протиправною поведінкою особи яка завдала моральної шкоди та її результатом моральною шкодою; вина особи, яка завдала моральної шкоди.

У разі встановлення конкретної особи, яка завдала моральної шкоди, відбувається розподіл тягаря доказування: (а) позивач повинен довести наявність моральної шкоди та причинний зв`язок; (б) відповідач доводить відсутність протиправності та вини. Завдання моральної шкоди - явище завжди негативне. Проте з цього не слідує, що будь-яка завдана моральна шкода породжує зобов`язання з її відшкодування Покладення обов`язку відшкодувати завдану моральну шкоду може мати місце лише за умови, коли шкода була викликана протиправною поведінкою відповідальної за неї особи (Постанова ОП КЦС ВС від 05.12.2022 в справі № 214/7462/20).

Суд погоджується з доводами потерпілої про те, що вчинення ОСОБА_5 особливо тяжкого воєнного злочину, жорстокого поводження з цивільним населенням, поєднане з умисним вбивством, нанесло їй глибок моральні страждання. ОСОБА_8 пережила та переживає надзвичайний емоційний стрес, у зв`язку з втратою батька, значне моральне потрясіння та глибокі душевні страждання.

Разом з тим, твердження потерпілої про те, що внаслідок протиправних дій обвинуваченого ОСОБА_6 щодо її батька їй було завдано моральні страждання не знайшли свого підтвердження.

З огляду на вище зазначене, виходячи із характеру вчиненого ОСОБА_5 діяння, конкретних обставин справи, з врахуванням засад розумності та справедливості, цивільний позов підлягає частковому задоволенню а саме підлягає відшкодуванню моральна шкода завдана діями обвинуваченого ОСОБА_5 в заявленому цивільним позивачем розміром до нього, а саме у розмірі 2000000,00 грн. У задоволенні позову в частин стягнення моральної шкоди з ОСОБА_6 на користь ОСОБА_8 слід відмовити.

У силу ч.2 ст. 124 КПК України з ОСОБА_5 , ОСОБА_6 мають бути стягнуті на користь держави документально підтверджені витрати на залучення експертів для проведення судових експертиз на загальну суму 38537,40 грн, а саме за судову молекулярно-генетичну експертизу №СЕ-19-24/8748-БД від 06.03.2024 - 29011,01 грн, за судову молекулярно-генетичну експертизу №СЕ-19-24/109-22/9611-БД від 06.10.2022 9526,39 грн. При визначені частки, яка має бути стягнута з обвинувачених за експертизи, пов'язані з ОСОБА_12 , суд враховує те, що це кримінальні правопорушення вчинене ними щодо одного потерпілого, та вважає за доцільне розподілити ці процесуальні витрати порівну на кожного учасника. Таким чином, з обвинувачених підлягає стягненню процесуальні витрати на користь держави по 19268,70 грн з кожного.

Речові докази відсутні.

Керуючись ст.297-1, 369, 371, 373, 375, ч. 15 ст.615 КПК, суд

ухвалив:

ОСОБА_5 визнати винуватим у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст.438, ч. 2 ст.438 КК України, та призначити йому покарання:

за ч.1 ст.438 КК України у виді позбавлення волі на строк 12 (дванадцять) років;

за ч.2 ст. 438 КК України у виді довічного позбавлення волі.

На підставі ч. 1 ст. 70 КК України, шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим остаточно визначити **ОСОБА_5** покарання у виді довічного позбавлення волі.

Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, обраний ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м.Києва від 12 червня 2024 року залишити без змін до затримання обвинуваченого та приведення вироку до виконання.

Початок строку відбуття покарання у виді довічного позбавлення волі **ОСОБА_5** рахувати з моменту приведення вироку до виконання, тобто з дня його фактичного затримання.

ОСОБА_6 визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.438 КК України та призначити йому покарання у виді позбавлення волі на строк 12 (дванадцять) років.

Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, обраний ухвалою слідчого судді Печерського районного суду м.Києва від 12 червня 2024 року залишити без змін до затримання обвинуваченого та приведення вироку до виконання.

Початок строку відбуття покарання у виді позбавлення волі **ОСОБА_6** рахувати з моменту приведення вироку до виконання, тобто з дня його фактичного затримання

Цивільний позов ОСОБА_13 , від імені якого діє ОСОБА_39 до ОСОБА_5 , ОСОБА_6 про відшкодування моральної шкоди задовольнити.

Стягнути з ОСОБА_5 на користь ОСОБА_13 в рахунок відшкодування моральної шкоди 1000000 (один мільйон) гривень.

Стягнути з ОСОБА_6 на користь ОСОБА_13 в рахунок відшкодування моральної шкоди 1000000 (один мільйон) гривень.

Цивільний позов ОСОБА_8 , від імені якої діє ОСОБА_39 до ОСОБА_5 , ОСОБА_6 про відшкодування моральної шкоди задовольнити частково.

Стягнути з ОСОБА_5 на користь ОСОБА_8 в рахунок відшкодування моральної шкоди 2000000,00 (два мільйона) гривень.

В іншій частині цивільного позову ОСОБА_8 - відмовити.

Стягнути з ОСОБА_5 на користь держави витрати на залучення експерта у розмірі 19268,70 (дев`ятнадцять тисяч двісті шістдесят вісім гривень сімдесят копійок) гривень.

Стягнути з ОСОБА_6 на користь держави витрати на залучення експерта у розмірі 19268,70 (дев`ятнадцять тисяч двісті шістдесят вісім гривень сімдесят копійок) гривень.

На вирок може бути подана апеляційна скарга протягом 30 (тридцяти) днів з дня проголошення до Миколаївського апеляційного суду через Снігурівський районний суд Миколаївської області.

Вирок суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги судове рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції.

Учасники судового провадження протягом строку апеляційного оскарження мають право заявити клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.

Копію вироку негайно після його проголошення вручити прокурору та захисникам обвинувачених, яким вручались всі процесуальні рішення у цьому провадженні на підставі ч. 2 ст. 297-5 КПК України, та з урахуванням положень ч. 4 ст. 46 КПК України про те, що захисники користується процесуальними правами обвинувачених, захист яких вони здійснюють.

Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку.

Повідомлення про ухвалений вирок опублікувати на офіційному веб-сайті суду, в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора де і здійснювались публікації повісток про виклик обвинувачених протягом всього судового розгляду.

Головуюча суддя ОСОБА_1

Судді: ОСОБА_2

ОСОБА_3